

אמר ליה: כיוון שאתה שתית מהכוֹס, אין אשתחן צריכה לברכה, ואינה צריכה לשותה,⁽²³⁾ כי הфи אמר רבי יוחנן "אין פרי בטנה של אשה מתברך אלא מפרי בטנו של איש" שנאמר [דברים ז יג] "זברך פרי בטנק" — "פרי בטנק" לא נאמר, אלא "פרי בטנק" וכיון שנקרוואו הילדים "פרי בטנו" של הבעל, בהכרח שהאשה מתרבת בילדים רק בזוכות בעלה, ונמצא כי כיוון שתתה בעלה אינה צריכה לברכה בפני עצמה.⁽²⁴⁾

תניא גמי הפני רבי נתן אומר מנין שאין פרי בטנה של אשה מתברך אלא מפרי בטנו של איש? — שנאמר "זברך פרי בטנק" — "פרי בטנק" לא נאמר, אלא "פרי בטנק".

ארהבי [בינתיים] שמעה יلتא שאינו רוצה

"זמנגביהם מן הקרקע טפחין"

אמר רב אחא ברבי חנינא, מיי קריאה? — [תהלים קטו יג] "בום ישועות אשא ובסמ' ח' אקררא", ומשמעו שмагיביהם את הכוֹס לפני הקריאה בשם ח'.⁽¹⁹⁾

"זונתן עניינו בו" — כי היבוי שלא נימה דעתיה מיניה.⁽²⁰⁾

"זמנגרו לאנשי ביתו במתנה" — כי היבוי דתתברך דביתחו.⁽²¹⁾

עלוא אקלע לבי רב נחמן, פריך ריפתא, ביריך ברכת מזונא על הכוֹס, יהב ליה כסא דברכתא לרבות נחמן, אמר ליה רב נחמן לישדר מר כסא דברכתא גם לאשתי "ילתא",⁽²²⁾

22. המג"א [קפג ח] הוכיח מכאן, שצורך לשלוח לאשתו אפילו אם אינה אוכלת עמהם, ואמנם עצם דין השיגור שירק רק באופן זה, כי אם אוכלת עמהם, הרי צריך לחלק לכל המוסובין [רמב"ם שבת כת, ומ"ב קצ א].

23. בשער הארץ [קפג יט] דין אם עלוא חולק על דין "MSGORO לבני ביתו", או שסובר כי דין זה שירק ורק כאשר בעה"ב מברך, ואילו כאשר אחר מברך ורק בעה"ב שותה ומתברך, שוב אין האשה צריכה לשותה כי תלייה בברכת בעלה. וראה מהרש"א שעולא סובר כרבי יוחנן רק ארבעה מותך עשרה דברים.

24. בפשטות כוונת הגمرا למוד מברכת הבנים, כי ברכת האשה בכל עניין תלייה בברכת הבעל. אך שאלת יעב"ץ [ח"א קכט] העלה מכאן שאין צריך לשגר כוס של ברכה לזקנה, כי לא שירק בה טעם ברכות פרי בטנה, וכן שכל הברכה היא ורק ברכות הבנים.

והיבאו היבוי [שם] ותמה שהורי וב אשוי הסיק לחומרא שלא יטיע. וכותב שהשבלוי הלקט ביאר שנידון הגمرا רק באופן שהוא את הכוֹס גם ביד שמאל, אך אם אוחזה רק ביד ימין, ואילו בשמאלו הוא רק מסיע לימין, מותר.

19. הטור [קפג] כתוב שם יושב על הקרקע מגיביהם טפח מהקרקע, ואם יושב ליד השלחן, מגיביהם טפח מהשלחן. ובדרישה כתוב שכיוון שטעם ההגבה הוא כדי שיראה לכל המוסובים, נמצא שהזמן ביחידות אינו ציריך להגביה, וביאר בכך את שיטת היבוי [קפב] שיחיד המברך על הכוֹס יניחנה על השלחן ולא יגביהנה כדי לחוש לדברי המדרש שאין כוס ביחיד.

20. הרא"ש ביאר שלא יסיח דעתו מהברכה, ואילו המאירי נקט שלא יסיח דעתו מהכוֹס.

21. גירסת השאלות [אחרי צו, היבאו היבוי קצח] "כי היבוי שלאו שלמא".